

Talepligt

Forord til en uskreven bog

NIELS FRANK

Første ord til væsener fra en fremmed planet:
„Jeg er glad for I kunne komme.“

Første møde med zen: En god ven introducerer mig for en japaner: „N, dette er Yasuyuki. Yasuyuki, dette er N.“ N: „Men hvem er du?“

Første aforisme: Først kommer overskridelsen. Derefter kommer grænsen.

*

Omsætte tanke til handling: *Og der blev lys!*

Det som ingen dybde har, er forudsætningen for det der har. Jorden som forudsætningen for hullet.

Det menneskelige at fortie sandheden. Det umenneskelige ustandseligt at fortælle den.

Det enkle er det der ikke kan gives navn, eller som knytter navnet for snævert til sig, så intet andet dermed nævnes.

*

Svarer mon „hemmeligheder“ til alt det man har glemt, og „at røbe en hemmelighed“ til at komme i tanke om det igen?

*

Storhedsvanvid: På Island, fortælles det, gror tilmed bananer.

Storhedsvanvid: Denne hysteriske kanarie-fugl, der i et kort øjeblik tror at skulle føde en dromedar og begynder at gøre plads til den i buret.

Storhedsvanvid: „Jeg skriver et digt.“

*

Al støj er et musikalsk tema. Al snak et poetisk.

Poesi: Et enormt, altomspændende væv, der i digtet er blevet til en lille hård knold.

Digtet analyserer indædt sig selv, mens det skrives.

Digt: En uopmærksomhed i sproget, hvor det taler over sig.

At skrive et digt: At analysere og være uopmærksom på samme tid.

*

Hans personlige stil, som han forsøgte at lytte sig frem til, selv i søvne. Men i søvnen opstod så mange andre lyde (andre stillejer?)

Efterhånden kunne han høre sig selv i hver eneste linie han skrev og blev til sidst sit eget ekko, indtil han i et hårdt øjeblik indså, at hele bestræbelsen måtte bestå i at få linien til at lyde som om det var en anden, ham ukendt, der havde skrevet den.

Alle hans sætninger iscenesatte sig selv, førte sig skamløst frem, som om de hele tiden ville klappes af.

Fordi han hvert eneste øjeblik ville ændre alt ved sin måde at skrive på, endte han med at gå i ring omkring den samme tomme midte i en ustandselig ændring af synsvinkel, men ikke af sted.

Han interesserede sig ikke for hvordan tingene i sig selv så ud, men udelukkende for hvordan de ser ud, når de ér blevet set: Erindrings fortegnelse, når hvert nyt syn ikke længere kan stå alene, men må måle sig med ethvert af de foregående.

Det han så når han skrev, syntes på en forbløffende måde allerede at have set sig selv.

Han indså til sidst, at det nok så præcise udtryk, der ikke tog forbehold for sin modsætning, ofte blev offer for den.

*

Lille opgør med Füssli: Alt hvad der skjuler sit besvær og sine grænser er ret beset kitsch.

Humor i litteraturen lyder ofte blot som en moderering af vild patos. Patos spillet med sordin. Patos selv, derimod, lyder som kun en ganske lille moderering af vild humor. Det er litteraturens tonale uretfærdighed.

Litteratur der blot vil være litteratur, er yderst uinteressant. Interessant litteratur er aldrig litterær.

Intensitet i litteraturen findes i de øjeblikke, hvor man pludselig kan høre at den skrivende kun taler til sig selv: Man overhører en hvisken.

*

Lille fortælling I: I de dage gik jeg rundt og kiggede, og hvorhen jeg så, stirrede alting tilbage og jeg følte mig således betragtet fra alle sider af mig selv.

Lille fortælling II: Hendes beundring for ham viste sig i sidste ende at være ren og skær underdanighed. Hun ville ganske enkelt prygles af hans intelligens.

Lille fortælling III: Enhver af hans overdrivelser begyndte med en uskyldig detalje, der blev ved med at vokse. Hans hypokondri var således begyndt med et plaster på et sår, der allerede var lægt.

*

Lommespørgeskema: 1. Hvad er det første De overhovedet husker at have set? 2. Deres livs største skuffelse? 3. Hvordan forestiller De Dem døden?

*

Hvis man kunne gemme sig for døden i et af-sidesliggende hus eller under en seng.

Hvis alle skiftede køn blot een dag (ny lov?)

Hvis blot dumme mennesker vidste, at de var dumme.

*

Så meget kunsten ved om visse mennesker, der intet ved om kunst!

*

Nedladende, arrogant, hoven, hovmodig, opblæst, overlegen, indbildsk, storsnudet, blæret, højrøvet: Den karakteregenskab jeg kender flest ord for.

Den tanke at jeg foragter noget, den tanke er mig stærkt imod. Men den at jeg foragter det voldsomt og „så længe jeg lever“, dén holder jeg åbenlyst af.

*

Vandets suk, som ville det sige: *Hvor tiden dog går hurtigt.*

Tidens spor, kaffens årringe i koppen.

At trøste/en trøst: *Vi ses aldrig mere.*

Trøst?: Nogen vil huske, ikke *hvad* jeg har skrevet, men at jeg skrev.

*

To spejle: En knitren, hans måde at vågne på, et papir der krøller sig ud. Han som har lagt sig på en skygge og vil krybe ind i den som ind i en mørk hule.

*

„Miswriting“: Intet er fuldendt, og hvis det er det, er dets fuldendelse en stor fejl.

Logik: Det hvorom man ikke kan tie, om det må man tale.

Abstraktioner: Syn for guder.

Ordnes mantra: „Og“ og de formerer sig kraftigt, „men“ og de bliver skeptiske og eftertænksomme, „når“ og de fyldes af stor forventning. „Så snart“ og de formeligt myldrer frem. „Fordi“ og de overvejer kort, hvordan de klarest skal begrunde sig.

*

Aforismen som en „blanding af nøjagtighed og skødesløshed“ eller som en „deprimerende blanding af grusomhed og passiv lidelse“ (Musil om dødsdommen over Moosbrugger i Manden uden egenskaber).

*

Som du kan sige det: Mine mange metaforismer.

Som du kan sige det: Hver og en af dem forhalede tiden som var det udelukkende deres.

*

Det „talte for sig selv“: Ingen kunne forstå hvad det betød, men alle forestillede sig skamfuldt, at de andre kunne.

Passage

Passage nr. 1 1986 ÆSTETIK OG HISTORIE

Kasper Nefer Olsen, Lars-Henrik Schmidt, Frederik Stjernfelt, Morten Kyndrup, Birgitte Grundtvig

Passage nr. 2 1986 DANNELSEN OG DET POSTMODERNE

Johan Fjord Jensen, Bodil Marie Thomsen, Svend Østergaard, Roland Barthes, Jørn Erslev Andersen

Passage nr. 8 1990 KLASSIKERE

Jan Rosiek, Pia Tafdrup, J.P. Jacobsen, Per Stounbjerg, Per Højholt, Hans Meinert Sørensen, Ole Egeberg, Frank Kermode, Adam Oehlenschläger

Passage nr. 9 1991 DRAMA

Jacques Derrida, Horace Engdal, Peer E. Sørensen, Lars Morell, G. W. F. Hegel, Jonathan Réé

Passage nr 10 1992 HÖLDERLIN

Lars S. Arndal, Thorkild Bjørnvig, Jeppe Brixvold, Friedrich Hölderlin, Kim Ravn, Geoffrey H. Hartman

Passage nr. 11/12 1992 AMERIKA

Dorthe Jørgensen, Wallace Stevens, Geoffrey H. Hartman Peter Lauge-
sen, James Clifford, Hans Ulrich Gumbrecht

Thorkild Bjørnvig, Per Aage Brandt og Jørn Erslev Andersen debatterer
Hölderlin og oversættelse.

Passage nr. 13 1993 DE MONSTRØSE ROMANER

James Joyce, Marcel Proust, Robert Musil, Hermann Broch, Elias Can-
netti, Vladimir Jankélévitch

Passage nr. 14/15 AUTOBIOGRAFI

Michael Palmer, Per Højholt, Peer Hultberg, Pia Juul, Per Stounbjerg,
Stendhal, Claude Simon, Hawthorne, Kafka

Passage nr. 16 LYRISKE FORMER

Per Aage Brandt, J.P. Jacobsen, Carsten Madsen, Hanne Roer, Inger
Christensen, Apollinaire, Viktorie Rybáková

Pris: 90,- kr. (enkeltnr.); 120,- kr. (dobbeltnr.)

Abonnenter: 70,- kr. (enkeltnr.); 100,- kr (dobbeltnr.) incl. porto